

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Návrhu Změny č. 9 Politiky územního rozvoje České republiky
Č. J.	106/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	22. 11. 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) navrhuje doplnění změny Politiky územního rozvoje o důraz na dopravní a technickou infrastrukturu.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K materiálu obecně

Z usnesení vlády České republiky č. 272/2024, čl. IV bodu 1 vyplývá, že Vláda České republiky uložila místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj zpracovat a do 31. prosince 2024 vládě předložit návrh aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky z důvodu naléhavého veřejného zájmu za účelem vymezení oblastí nezbytných pro příspěvek České republiky k celkovému cíli Evropské unie v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 zaměřených na rozvoj výroben energie využívající obnovitelných zdrojů energie, jejich připojení k distribuční nebo přenosové soustavě a případného zařízení pro skladování energie v místě výroben energie.

Z projednávaného návrhu Změny však nevyplývá, že by jeho obsahem bylo kromě řešení rozvoje samotných výroben energie využívající obnovitelné zdroje také řešení zaměřené na problematiku připojení těchto výroben k distribuční a přenosové soustavě a současně ani na problematiku skladování energie v místě výroben.

Přitom rozvoj distribuční a přenosové soustavy je klíčovým faktorem pro integraci obnovitelných zdrojů energie. Současná infrastruktura navíc často nedokáže pokrýt rostoucí poptávku po připojení nových výroben, což vede k vyčerpání kapacity elektrické sítě. Možnost skladování energie v místě výroben je pak neméně důležitá. Bez podpory na úrovni Politiky územního rozvoje České republiky (dále jen „PÚR ČR“) jako celostátního strategického dokumentu, by bylo možné dosáhnout cílů v oblasti snižování emisí a přechodu na čistou energii jen velmi obtížně.

S ohledem na výše uvedené považujeme za nezbytné, aby v návrhu Změny byla v souladu s výše uvedeným usnesením a s faktickou potřebou efektivní integrace zdrojů řešena i problematika připojení výroben energie využívající obnovitelné zdroje energie k distribuční nebo přenosové soustavě včetně zařízení pro skladování energie v místě výroben energie a aby byly stanoveny relevantní podmínky pro navazující územně plánovací činnost a úkoly pro územní plánování, či úkoly pro ministerstva a jiné ústřední a jiné ústřední správní úřady tak, aby byl výše citovaný vládní úkol naplněn komplexně.

Tato připomínka je zásadní.

2. K revizi rozsahu vymezení dopravní infrastruktury

Doporučujeme zrevidovat rozsah vymezení záměrů dopravní infrastruktury. Realizované a zároveň zkolaudované úseky lze z PÚR vypustit.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

3. K článku 45

Upozornujeme na možnou nesrovnalost u čl. 45 (strana 22) a 60 (str. 26), kde byl pojem „koridor“ nahrazen pojmem „úsek“. Ve zbytku dokumentu byl pojem „koridor“ nahrazován pojmem „záměr“.

Tato připomínka je zásadní.

4. K článku 75b

V rámci odůvodnění návrhu změny PÚR je k bodu 93 ke skupinovému nadpisu za čl. (75b) a doplnění nových čl. (75c) a (75d): a článku 75b mimo jiné uvedeno následující: *„Vymezení specifických oblastí ve změně PÚR ČR je vázáno zejména na další úkoly pro územně plánovací dokumentaci a v žádném případě negeneruje stabilizaci ploch pro výstavbu obnovitelných zdrojů energie v ČR.“*

Z uvedeného, ani z dalších částí odůvodnění nevyplývá skutečnost, která mimo jiné vyplývá i ze směrnice RED III, že výstavbu OZE lze umožnit jak mimo specifické oblasti vymezované v PÚR, tak i mimo navazující akcelerační oblasti vymezované v jednotlivých ÚPD.

S ohledem na výše uvedené navrhuje, aby tato skutečnost byla v návrhu Změny a v jejím odůvodnění explicitně uvedena, aby zejména při pořizování ÚPD a jejich změn zejména na úrovni obcí a krajů nedocházelo k zavádějícímu výkladu, který by v konečném důsledku nepřinesl zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie v rámci České republiky.

Jedním z příkladů je vyloučení ploch Natura 2000. Aspekt ochrany přírody a krajiny je jistě nezpochybnitelný a má v ČR poměrně robustní legislativní základ. **V případě apriorního plošného nastavení hranic předmětných ploch tak, že jsou napevno vyjmuty oblasti s ochranou Natura 2000 (viz informace v důvodové zprávě, že z využití pro VTE byla vyloučena území soustavy Natura 2000, národní parky a 1. a 2. zóny chráněných krajinných oblastí) s jejich explicitním negativním vyloučením, nesouhlasíme.** Oblastem s největším potenciálem výroby energie z větru, kam převážná část lokality Natura 2000 patří, by měla být věnována větší pozornost a možnosti využití VTE v nich by měly být posuzovány jednotlivě. Odkazujeme v tomto smyslu i na publikace Evropské komise, která tuto oblast střetů mezi protichůdnými zájmy EU dlouhodobě řeší – viz např. Guidance on Wind Energy Developments and EU Nature Legislation (Commission Notice C(2020) 7730 final, Brussels 18. 11. 2020, ISBN 978-92-76-27730-9, doi:10.2779/457035, KH-03-20-854-EN-C). Z uvedeného guidance je zřejmé, že případné střety s oblastí Natura 2000 je nutné nejdříve identifikovat pro konkrétní parametry záměru, poté posoudit a vyhodnotit včetně možné mitigace či kompenzace jejich dopadů (tj. v rámci SEA/EIA/JES).

S ohledem na uvedené se domníváme, že je třeba zamezit interpretaci PÚR, která by apriori znemožnila realizaci VTE i na těchto územích, protože si lze v obecné míře představit realizaci VTE v lokalitách Natura 2000, které prioritně řeší ochranu stanovišť, pokud by VTE bylo realizováno mimo toto konkrétní stanoviště a nemělo na něj vliv.

Tato připomínka je zásadní.

5. K článku 75c a 75d – Podmínky pro navazující územně plánovací činnost

Žádáme doplnit do odstavce „Podmínky pro navazující územně plánovací činnost“ následující:

„d) neznemožnit případné budoucí zkapacitnění či změny parametrů stávající dopravní infrastruktury státního a mezinárodního významu ani rozvoj jiné technické infrastruktury.“

Tato připomínka je zásadní.

6. K článku 75c a 75d – Podmínky pro navazující územně plánovací činnost

Pro specifické oblasti SOB10 a SOB11 navrhujeme doplnit do části „Podmínky pro navazující územně plánovací činnost“ text, který zajistí, že v případě, kdy nelze zajistit minimalizaci konfliktů s uvedenými zájmy, povinnost prověřit rovněž všechny možnosti mitigace a kompenzace dopadů navrhovaných záměrů.

Odůvodnění:

Návrh vychází ze skutečnosti, že změna PÚR má vymezit oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné a sluneční energie a připravit tak podmínky pro vymezení oblastí pro zrychlené zavádění OZE pomocí postupů dle zvláštního zákona. Při vymezování záměrů může docházet ke konfliktům s výše uvedenými jinými zájmy, kdy minimalizace konfliktů je předpokladem pro jejich umístění. Minimalizace konfliktů však v některých případech sama o sobě nemusí stačit pro dosažení akceptovatelného stavu z pohledu celkových dopadů do jiných chráněných zájmů, přesto může být účelné záměr realizovat. Proto navrhujeme v takovém případě, kdy minimalizace konfliktů nepostačuje, rozšířit podmínky pro územně plánovací činnost ve smyslu zohlednění možností, které nabízejí mitigační a kompenzační opatření, ta hrají důležitou roli zejména v oblasti ochrany přírody a krajiny ale i v životním prostředí obecně.

Tato připomínka je zásadní.

7. K článku 75c a 75d – Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Pro specifické oblasti SOB10 a SOB11 vymezované v projednávaném návrhu Změny je v rámci úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřad pod písm. b) stanoveno: „koordinace výstavby zdrojů energie s kapacitou a možnostmi přenosové soustavy sítě ČR“.

S ohledem na současné problémy s připojením výroben energie využívající obnovitelné zdroje energie na elektrizační soustavu navrhujeme upravit znění úkolu tak, aby byly vytvářeny podmínky pro zkapacitnění nejen přenosové soustavy, ale také soustavy distribuční. Vytváření podmínek pro

zkapacitnění předmětných soustav rovněž navrhujeme doplnit i do úkolů pro územní plánování, aby i prostřednictvím nástrojů územního plánování s využitím podkladů ministerstva, zejména Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, byly prosazovány zájmy na zkapacitnění elektrizační soustavy jak na úrovni přenosové, tak i distribuční.

Tato připomínka je zásadní.

8. K článku 75c – Podmínky pro navazující územně plánovací činnosti

V rámci článku (75c) SOB10 Specifická oblast, která vymezuje oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z energie slunečního záření a článku (75d) SOB11 Specifická oblast, která vymezuje oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné energie, navrhujeme např. do pododstavce „Podmínky pro navazující územně plánovací činnosti“ doplnit text, který zajistí, že:

„f) v rámci vymezování ploch pro OZE budou vytvářeny také podmínky pro adekvátní infrastrukturu potřebnou pro vyvedení výkonu z OZE na dostupnou napěťovou hladinu elektrizační soustavy,
g) pro zajištění stability a spolehlivosti elektrizační soustavy vytvářet podmínky pro možné spojení záměrů OZE s činnostmi zajišťujícími podpůrné služby.“

Odůvodnění:

V rámci vymezování ploch a koridorů pro OZE je potřebné vzít do úvahy i případné prostorové nároky na záměry pro vyvedení výkonu a jejich ekonomické požadavky. Jedná se především o další potřebná zařízení (např. transformační stanice VVN/VN atp.), bez kterých není možné vyvádět el. výkon do elektrizační soustavy. Tyto záměry pro vyvedení výkonu se ale z důvodu velké ekonomické zátěže nerealizují pro jednotlivé výrobní OZE o nízkém instalovaném výkonu. V případě možnosti využití vyšších napěťových hladin přípojných míst je potřebné záměry OZE uskupovat a vymezovat do území tak, aby pro ně bylo reálné zřídit např. jednu společnou transformační stanici, skrze kterou bude jak technicky, tak i ekonomicky vyvedení elektrického výkonu do elektrizační soustavy umožněno.

Zároveň dochází vlivem transformace energetiky ke zvyšování nároků na zajištění stabilní dodávky el. energie i v období nevýroby z OZE. Zvyšuje se tak potřeba podpůrných služeb, skrze které je v elektrizační soustavě zajišťována stabilita, vyvážení a kvalita dodávek elektrické energie. Výrobní OZE by tak mohly plnit i tuto funkci (akumulace energie, vyrovnávání přebytků, kompenzace účinníku atd.). Do popisu vymezení těchto ploch však takovéto funkční využití nezapadá.

Tato připomínka je zásadní.

9. K článku 75c – Úkoly pro územní plánování

Pro specifickou oblast SOB10 vymezovanou v projednávaném návrhu Změny je v rámci úkolů pro územní plánování pod písm. f) stanoveno: „zamezit či významně omezit využívání kvalitních orných půd jako ploch pro fotovoltaiku s výjimkou agrovoltaiky“.

Z obsahu návrhu Změny však není zřejmé, co je myšleno pod pojmem „kvalitní orná půda“. Z pohledu zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, jsou za nejhodnotnější a nejcennější pro zemědělskou produkci považovány půdy v I. a II. třídě ochrany ZPF. Určité vodítko pro specifikaci toho, co lze považovat za kvalitní ornou půdu lze také nalézt v novele zákona o ochraně ZPF (zákon č. 183/2024 Sb.), která zavádí přísnější opatření na ochranu půd zařazených do I. a II. třídy ochrany zemědělského půdního fondu, včetně zákazu jejich využití mimo jiné pro fotovoltaické elektrárny s výjimkou agrovoltaiky.

Ponecháním citované formulace v současné podobě může docházet k zavádějícím výkladům zejména při pořizování navazujících územně plánovacích dokumentací na úrovni krajů a obcí, což v konečném důsledku nepřispěje ke zrychlenému zavádění obnovitelných zdrojů energie na území České republiky. **Požadujeme proto, aby v textu návrhu Změny bylo explicitně uvedeno, že pojmem „kvalitní orná půda“ je třeba chápat půdy zařazené do I. a II. třídy ochrany zemědělského půdního fondu.**

Tato připomínka je zásadní.

10.K článku 75c – Úkoly pro územní plánování

Žádáme doplnit do odstavce „Úkoly pro územní plánování“ doplnit písm. e).

Návrh nového znění písm. e):

„obce prostřednictvím nástrojů územního plánování prověří území z hlediska možnosti umístění fotovoltaiky v plochách a koridorech dopravní a technické infrastruktury a jejich blízkém okolí či plochách výroby a skladování, případně stanoví v území takové podmínky, které umožní využití stávajících koridorů a omezí případné negativní vlivy na tyto koridory,“

Tato připomínka je zásadní.

11.K článku 75d – Podmínky pro navazující územně plánovací činnost

Pro specifickou oblast SOB11 vymeзованou v projednávaném návrhu Změny je v rámci podmínek pro navazující územně plánovací činnost pod písm. c) stanoveno: „*minimalizovat konflikt s pozemky určenými k plnění funkce lesa*“.

V rámci odůvodnění návrhu Změny není stanovení výše citované podmínky nijak blíže odůvodněno. Naopak lze poukázat na to, že v odůvodnění návrhu Změny je uvedeno, že „*Další územní limity (ochrana přírody a krajiny, památková péče, ochrana veřejného zdraví apod.) se budou prověřovat v rámci vymezení tzv. „oblastí pro zrychlené zavádění OZE“, které však budou blíže řešeny až v rámci ÚPD, a to na základě článku 15c směrnice*“.

Z uvedeného lze tedy usoudit, že zájmy z pohledu státní ochrany lesů by měly být řešeny až v rámci navazujících územně plánovacích dokumentací, a nikoliv na úrovni PÚR ČR. Současně je nutno zmínit, že v současné době probíhají intenzivní jednání mezi investory a vlastníky lesů o možnostech umístění větrných elektráren v hospodářských lesích. Tento krok je součástí snahy o zvýšení podílu obnovitelných

zdrojů energie v České republice. Aktuálně je situace taková, že se připravují k podpisu příslušné dokumenty, které tyto kroky podpoří.

Z odůvodnění návrhu Změny přitom vyplývá, že se na území České republiky předpokládá dosažení instalovaného výkonu u větrných elektráren ve výši 1,5 GW v roce 2030, která může být s ohledem na všechny potenciální limity území dosažena rovněž využíváním pozemků určených k plnění funkcí lesa. Aby bylo možné těchto hodnot dosáhnout, navrhuje, aby byla výše citovaná podmínka z návrhu Změny zcela vypuštěna, nebo aby se vztahovala pouze na lesy v kategorii ochranné a lesy zvláštního určení, nikoliv však na lesy hospodářské.

Tato připomínka je zásadní.

12.K článku 75d – Úkoly pro územní plánování

Pro specifickou oblast SOB11 vymezenou v projednávaném návrhu Změny je v rámci podmínek pro územní plánování pod písm. b) stanoveno: „*přednostně využívat části krajiny s vysokou technogenní zátěží (zejména podél dopravní infrastruktury a při průmyslových zónách)*“.

V rámci odůvodnění návrhu Změny je uveden předpoklad dosažení instalovaného výkonu u větrných elektráren v hodnotě 1,5 GW v roce 2030 na území ČR. Současně je třeba dle směrnice EU RED III a dle připravovaného zákona ZOZE cíl urychlit výstavbu OZE. Přitom při umísťování VTE je třeba zohlednit celou řadu specifických podmínek a zkoordinovat jednotlivé zájmy dotčených orgánů. Uvedená podmínka dále rovněž zužuje možnosti pro umísťování VTE.

S ohledem na výše uvedené navrhuje výše uvedenou podmínku vypustit nebo upravit a řádně v odůvodnění vysvětlit, zejména z toho důvodu, aby nedocházelo zejména při pořizování ÚPD a jejich změn na úrovni obcí a krajů k zavádějícímu výkladu, který by v konečném důsledku nepřinesl zrychlené zavádění OZE v rámci České republiky a naplnění stanoveného cíle uvedeného instalovaného výkonu větrných elektráren.

Zároveň je nutné zajistit soulad s blízkou dopravní infrastrukturou, tedy záměr by měl respektovat stávající vedení dopravní infrastruktury státního a mezinárodního významu (vč. ochranných pásem) a rozvojové záměry na této dopravní infrastruktuře.

Tato připomínka je zásadní.

13.K článku 119

V článku (119) – SD18 Silnice I. třídy I/13 úsek Ostrov – Chomutov požadujeme upravit uvedený termín z roku 2021 na 2025. Centrální komise MD schválila v červenci 2024 další přípravu stavby přeložky silnice I/13 v nové trase. V současné době probíhají přípravné práce pro Změnu č. 3 ZÚR Karlovarského kraje, v rámci kterých bude ukotven koridor pro veřejně prospěšnou stavbu přeložky silnice I/13 v nové poloze (na levém břehu řeky Ohře).

Tato připomínka je zásadní.

14.K článku 160e

Žádáme o vypuštění článku (160e), tedy koridoru P16 pro „VTL Plynovod DN 1400 RU Kateřinský potok – RU Přímá“.

Odůvodnění:

Plynovod již byl realizován a ke stavbě byl vydán kolaudační souhlas v roce 2021. Připomínku jsme již uplatňovali a článek měl být vypuštěn.

Tato připomínka je zásadní.